

Đề bài

Trình bày suy nghĩ của anh (chị) đối với ý kiến của nhà văn Thạch Lam: “Văn chương là một thứ khí giới thanh cao và đặc lực mà chúng ta có, để vừa tố cáo và thay đổi một thế giới giả dối và tàn ác, vừa làm cho lòng người thêm trong sạch và phong phú hơn”.

Bài làm

Nhà văn Thạch Lam từng cho rằng: “Văn chương là một thứ khí giới thanh cao và đặc lực mà chúng ta có, để vừa tố cáo và thay đổi một thế giới giả dối và tàn ác, vừa làm cho lòng người thêm trong sạch và phong phú hơn”.

Trong ý kiến của mình, nhà văn Thạch Lam muốn nhấn mạnh đến những giá trị của văn học: giá trị hiện thực, giá trị cải tạo xã hội và giá trị giáo dục của văn học. Giá trị hiện thực của văn chương nằm ở khả năng “tố cáo” thế giới giả dối và tàn ác”. Giá trị cải tạo xã hội chính là khả năng “thay đổi một thế giới giả dối và tàn ác”. Bên cạnh đó, cải tạo xã hội là nhằm hướng đến giáo dục con người để “làm cho lòng thêm trong sạch và phong phú hơn”.

Thật vậy!

Văn chương có một sức mạnh tố cáo rất mãnh liệt. Nó lên án những hiện thực giả dối, tằm thưng và nhơ bẩn. Người đọc không thể quên được cái xã hội đen tối, lật lọng trong “Truyện Kiều” của Nguyễn Du. Về bề ngoài, đó là một xã hội bình yên thời thịnh trị:

*“Ràng năm Gia Tĩnh triều Minh
Bốn bề phẳng lặng hai kinh vững vàng”*

Nhưng dưới cái vỏ bọc đẹp đẽ đó, thực tế xã hội là gì?

Nguyễn Du đã bóc trần sự thật, điếm mặt chỉ tên từ những bậc quan lớn đến gã quan nhỏ; từ phường nhà chứa đến lớp Ưng, Khuyển tay sai. Này gã bán tơ và đám quan lại địa phương “làm cho khốc hại chẳng qua vì tiền” khiến gia đình Kiều tan nát. Này phường buôn bán hương Mã Giám Sinh cùng Bạc Hà, Bạc Hạnh, Sở Khanh... đã vào hùa để dim dờ Kiều xuống bùn đen nhơ nhớp. Này gã “Tổng đốc trọng thần” Hồ Tôn Hiến bi ổi, dâm ô khiến Kiều trở thành người thiếu phụ giết chồng và buộc người anh hùng Từ Hải trần trần chết đứng. Rồi nữa, bầy Ưng Khuyển, lũ tay chân của Hoạn Thư cũng đã khiến Kiều bao phen điều đứng...

Có thể nói, những ung nhọt nhức nhối nằm sâu trong lòng xã hội phong kiến đã được nhiều tác phẩm văn học tố cáo: *Cung oán ngâm khúc*, *Chuyện người con gái Nam Xương*, *Độc Tiểu Thanh kí*,... Và “Truyện Kiều” là tác phẩm nổi bật hơn cả trong số đó về giá trị này.

Lịch sử sang trang, những năm nước nhà nằm dưới ách đô hộ của thực dân Pháp, văn học đã hoàn thành trọn vẹn vai trò phản ánh hiện thực cái xã hội tối tăm, đê mạt ấy. Người đọc sẽ không bao giờ quên sự lộn xộn, nhí nhố của hình ảnh: “Lôi thôi sĩ tử vai đeo lọ – ậm ọe quan trường miệng thét loa” (Tú Xương). Cũng không bao giờ quên không khí ngột ngạt của những buổi thúc sưu, thúc thuế trong “Tắt đèn” của Ngô Tất Tố hay hình ảnh nhân vật Chí Phèo – hiện thân cho nỗi đau khổ tột cùng của người nông dân Việt Nam trước Cách mạng. Những trang viết của Tú Xương, Nguyễn Khuyến,

Nguyễn Công Hoan, Nam Cao... sẽ mãi là những bằng chứng sinh động về những năm tháng tang thương chứa chan nước mắt của xã hội Việt Nam nửa thực dân nửa phong kiến.

Không dừng lại ở khả năng tố cáo xã hội, cùng với việc phơi bày những hiện thực tầm thường, giả dối trong cuộc đời, văn học đã tác động mạnh mẽ đến ý thức của con người, nhờ đó tạo ra giá trị cải tạo xã hội. Không có những trang văn thấm đẫm giá trị hiện thực, con người có nhận ra hết bản chất của cuộc sống? Chính nhờ cái nhìn sâu sát, toàn diện về xã hội mà văn học mang đến, con người có được những tư tưởng đúng đắn, biết nhìn thẳng vào hiện thực, xây dựng những tình cảm yêu ghét tiến bộ. Đến lượt mình, tư tưởng là cội nguồn của mọi hành động, có được những tư tưởng đúng đắn, phù hợp với thời đại, con người sẽ có những hành động quyết liệt chống lại những thế lực chà đạp lên quyền sống, quyền được mưu cầu hạnh phúc của mình. Thực tế đã chứng minh chính văn chương tạo nên động lực cho những hành động cách mạng:

*“Chở bao nhiêu đạo thuyền không khẳm
Đâm mấy thằng gian bút chẳng tà”*

(Nguyễn Đình Chiểu)

“Văn nghệ cũng là một mặt trận, anh chị em nghệ sĩ cũng là những chiến sĩ trên mặt trận ấy” (Hồ Chí Minh)

Thực hiện nhiệm vụ “đâm tà”, chiến đấu, văn chương đã góp phần đắc lực vào nhiệm vụ “thay đổi một thế giới giả dối và tàn ác”.

Xóa bỏ đi cái thế giới tàn ác, văn chương biết giáo dục con người để xây dựng một thế giới tươi đẹp, nhân văn hơn.